

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De gradu literarum Doctoris, & Magistri, an sit Religiosis interdictus, &
quid in Soc. Iesu. §. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

tractio est obligatoria, & in consequentiam obligationis depositi suscepti: ac proinde opus non est seruire solemnitates à iure requisitas pro eorum Ecclesiasticarum alienatione: hæ enim statutz sunt pro alienatione voluntaria, & directa.

7. Neque aduersus hanc obligationem, vt optimè tradit Gregorius Lopez, leg. 7. titul. 3. part. 3. num. 1. verbo *Bienia* si Sanchez lib. 6. summ. cap. 14. num. 36. iuuari potest Ecclesia, vel monasterium beneficio restitutionis in integrum, si dolo depositum amittit: sicuti nec minor, cui Ecclesia comparatur cap. 3. de restitut. in integrum, hoc beneficio iuuatur, cum est in dolo, argument. leg. si ex causa §. nunc videndum ff. de minoribus. Secus vero (inquit Sanchez aliis relatis) dicendum esset, si solum esset in lata culpa, quæ non dolum verum, sed præsumptum inducit.

8. Quod sitandem roges, quando censetur depositum fieri monasterio, vel Ecclesie, quando prælato, vel alteri monacho, vt singulari personæ? Optimè respondet Glossa dicto cap. 1. De deposito, Gregorius Lopez dicta leg. 7. titul. 3. part. 5. Sanchez aliis relatis, numer. 37. monasterio, & Ecclesie depositum fieri, quando fit ex consensu prælati, & capituli, vel illis scientibus, & non contradicentibus, cum possint: quia eo ipso censentur depositum acceptare. Item si fiat apud Sacristam: vel procuratorem ad recipienda deposita designatum. Debet tamen recipere seruatim conditionibus, quibus facultas à conuentu commissa est. In Societate autem Iesu, cum omnes contractus collegij bona obligantes ex solo Superioris consensu celebrentur absque capituli congregatione, vt constat ex compendio priuileg. verbo *contractus*. Si superior quatenus talis est depositum accipit, aliuve ex illius consensu, contentus tenetur ex deposito; quia factum superiori, alteri ex illius consensu, conuenit censetur factum. Seruanda tamen est regula Propositi. 69. & regula Rectoris 64. quibus interdicitur depositum pecunie admitti, aliarum vero rerum non nisi cautiſſimè, & dummodo sine eorum, quibus multum debeamus, aut ab eo, qui id officij sine magna offensione denegari non possit.

§. V.

De venatione, alearumque ludo religiosis interdicto.

S V M M A R I V M.

1. Hac religiosis interdicitur, sed secluso scandalo non videtur mortalis.
2. Ad Religiosos laicos prohibitio extenditur.

1. Certum est hæc Clericis, & à fortiori religiosis interdici: nam de venatione est Text. in cap. 1. & 2. De clerico venant. & Clement. 1. §. porro de statu monach. quem renouat Trident. sess. 24. cap. 12. de reformat. Debet tamen esse venatio canes, & aues insequendo, & vociferando, contemptu, & temeritate non esse peccatum mortale venari censet Nauarr. com. 4. de regularib. num. 26. Sa verbo *venatio*, num. 4. edit. Roman. Suar. t. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 11. num. 12. Adde etiam à veniali exulari posse, si venatio rara sit, moderata, & ad reficiendas animi vires, Sà, Suar. *suprà*. Idem ferè dicendum est de ludo alearum, & taxillorum, sub quo vt notat Valent. 2. 2. disp. §. 9. 6. pan. 5. vers. *ubi duo sunt notanda*, pag. 290. intelligitur omnis ludus fortunæ potius, quam indultrix committus. Esse quidem clericis prohibitum; imo tali ludo interesse, cap. penult. de viuis, & honest. cleric. can. 41. & 42. Apostol. relatis cap. 1. 35. disp. pœna suspensionis, vel excommunicationis imponenda decernitur qui his ludis inseruerit, & cap. inter dilectos De excessib. prælator. quidam clericus, eo quod esset publicus aleator, & vltarius repulsus est à dignitate, ad quam fuerat electus, non obstante consuetudine clericorum sic ludendi, quam dicit Pontifex corripelam esse. Ex quibus textibus constat manifestè clericis consuetudinem ludendi esse prohibitam: non autem vna, vel altera vice ludere. Illa enim verba, *vacans, deseruiens, aleator*, consuetudinem, & ludum quasi ex officio designant, vt bene aduertit Salas de Ludo, dub. 24. num. 2. Atque ita docet Molina, disp. 512. Ar. or. 13. lib. 5. capis. 27. quæst. 2. Re bello 2. part. lib. 12. q. 1. Salas num. 3. Imo non desunt Doctores, qui etiam consuetudinem à peccato mortali excusent, si recreationis causa habeatur, & non principaliter ob lucrum: sic Sà verbo *ludus*, n. 1. Valent. 2. 2. disp. §. 9. 6. punct. 5. §. 1. 2. vers. *ubi duo sunt relati* à Salas *suprà*. Iple tamen contrarium merito sentit: quia textus ludum prohibentes ponderant consuetudinem ludendi, non autem lucri finem.

2. Sed an hæc prohibitio clericis facta ad religiosos laicos extendatur, difficultate non caret. Neque Salas extendit, affirmatque dub. 24. n. 3. vers. 4. religiosum laicum ludentem

assidue contra prædictos Canones non peccare. Moueri potuit quia de superius in sacris expresse prædicti textus loquuntur: ergo absque fundamento ad religiosos non clericos fit extensio. Nihilominus tenendum est oppositum cum communi sententia docente fuit nomine clericorum religiosos venire, & quoties prohibitio decemtam status respicit, & ita tradit in præsentia Nauarr. cap. 2. c. n. 9. Valent. vers. *alterum est*. Rutilio Veconio in speculo lib. 1. disp. 1. q. 7. dub. 2. Suar. t. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 11. n. 2.

§. VI.

De gradu litterarum Doctoris, & magistri, an sit religiosis interdicitus, Et quid in Societate Iesu.

S V M M A R I V M.

1. Religiosus potest gradu doctoris, vel magistri in iure canonico, vel sacra theologia insigniri de Superioris licentia. Idemque dicendum est de gradu in iure ciuili, vel medicina.
2. Si autem religiosus prædictis gradibus decoretur absque licentia superioris, valida est susceptio, esto peccaminosa. Diversum procedit in religione Prædicatorum, & Minorum propter eorum specialia priuilegia.
3. Religiosus Societatis Iesu non aliter prædicti gradus litterarum de Propositi Generalis licentia, & seruata quinque conditionibus.
4. An omisso examine in Societate Iesu gradus susceptio valida sit, sub distinctione respondetur.
5. Explicatur secunda conditio.
6. Explicatur tertia.
7. Explicatur quarta, & quinta.
8. Expenditur priuilegium Iulij 11. latum in fauorem Societatis Iesu.

1. Non defuerunt, qui hunc gradum honoris, & scientiæ signum impugnant, vt pote alienum à religioso statu pauperi, & humiliter eos conuincit D. Thom. opus. 19. contra impugnantes religionem, c. 2. & 3. D. Antonin. 3. part. 1. c. 2. §. 8. Non enim assumitur ad vanam ostentationem, sed vt cum maiori fructu, & proximorum satisfactione verbum Dei seminaret. Debet autem assumi ex licentia prælati: Tum quia omnes religiosi actiones ei debent esse subiectæ: tum quia o gradu insignitis plura iura, priuilegia, & exemptiones competunt, quibus absque licentia prælati, non decet religiosos vti. At stante prædicta licentia, gradu doctoris, & magistri in theologia, sacrique Canonibus omnes religiosi etiam Franciscani insigniri possunt, seruatim tamen conditionibus, quas in hac licentia concedenda qualibet religio pro suis subditis prudentissimè præteribit. Solum est difficultas, an hæc licentia extendi possit ad gradum doctoris, & magistri in iure ciuili, vel medicina, eo quod studium harum scientiarum sit religiosis interdicitum c. Non magno opere, cap. super speculo Ne clericis vel monachis. Sed omnino dicendum est, posse extendi, si religiosus his facultatibus ante religionis ingressum operam dedit: imo etiam si in religione illis addiscendis contralatos Canones deliquerit, si tamen illis peccatis est, poterit ex facultate superiorum harum scientiarum gradu decorari: quia nulli huius gradus acceptio est prohibita. Neque ea prohibitio induci potest ex prohibitione studij illarum facultatum, quia est res omnino diuersa. Tum quia hoc studium prohibetur, vt theologia studium crescat, & extendatur: qui finis non impeditur, ex eo quod religiosus gradum Doctoris, & magistri in iure Cælaro, & Medicina accipiat post harum facultatum cursum consummatum. Atque ita docent Felin. c. cum dilecti a. n. 19. de Rescript. Nauarr. com. 2. de Regularibus, num. 2. Salcedo pract. c. 59. Man. Rodrig. 1. 2. quæst. regular. q. 74. art. 1. & 2. Sanchez lib. 5. summ. c. 14. n. 45.

2. Quod si religiosus absque sui superioris licentia prædictarum scientiarum gradu decoretur, valida est susceptio, esto peccaminosa iure communi spectato: quia nullus est textus, ex quo colligi possit irritam esse nullam. Quapropter qualibet religio sua priuilegia spectare debet, vt inde colligatur, an hæc susceptio annulletur. Credo tamen nulli religioni excepta Prædicatorum familia hoc priuilegium irritans gradum assumptum absque superiorum licentia datum esse. Religioni vero prædicatorum concessit Innocent. VIII. vt habetur in monument. ordin. edit. 2. fol. 75. concl. 194. & referret. Man. Rodrig. dicta q. 74. art. 3. Quod nullus Fratrum ordinis Prædicatorum, seu de Obseruantia provincie, aut congregationis Hispanie magistris Iesu nisi quæcumque gradum in sacra theologia, nisi ad illud per capitulum dictæ congregationis expostulatus fuerit, assumere præsumat. Et quod si qui aliter promotus fuerit, pro nõ promotus habeatur, & ad huiusmodi gradus in habiles sint, & esse censeatur. Quæ decisio nõ ad alias religiones, imo

imò neque ad Fratres eiusdem religionis non reformatos extenditur. Nam etiam religiones in privilegiis concessis communicant; non inde infatur communicare in privilegiis specialium rationem. & institutum alicuius religionis spectantibus, & ita tradit Man. Rodrig. dicto t. 2. *quæst. regular. q. 74. art. 3.* Sanchez lib. 6. cap. 14. in fine. Præterea religioni Minorum concessit Martin. V. provt refert Man. Rodrig. dicto q. 74. art. 2. Quod quicumque Fratres promovendi fuerint ad gradum magistris in theologia extra universitates ab ipso ordine per generalia capitula ad hoc specialiter electas, & absque eo quod ante perfecterint debitos suos cursus, & sententias legent in universitatibus approbatis, & actus legitimos, & cætera exercitia scholastica fecerint provt legere, & facere tenentur de consuetudine, vel de iure in huiusmodi ritè magistrandi scientia; minime de cætero gaudere possunt beneficiis, honoribus, gratiis, privilegiis, exemptionibus, & indulgentiis tam in dicto ordine, quam extra magisterio in theologia, Apostolica, vel quavis alia autoritate concessis, & quibus magistri huiusmodi vti, & gaudere consueverunt, insuper graves pœnas iniungit sic promoventibus. Verum est tamen vt pœnas his decretis contentæ locum habeant, præsumptionem requiri. Quapropter quælibet ignorantia modo non sit ingens temeritas ab illarum incurfu liberat, vti notantur Sanchez. & Man. Rodrig. locis allegatis.

3. Superest dicendum de Societatis Iesu religiosi. Certum est neminem gradu alicuius scientiæ insigniri posse absque licentia Præpositi Generalis, vt expressè habetur *reg. 61. Provincialis*, ibi Quamvis in actibus scholasticorum communibus exercendi sint nostri iuxta constitutiones, nullus tamen ad philosophiæ, vel Theologiæ gradus etiam si idoneus sit promoveatur sine Præpositi Generalis facultate. Conditiones autem, seu qualitates pro his gradibus recipiendis servandæ præscribuntur, 4. p. *constitut. cap. 6. num. 17. & capit. 15. num. 4. & reg. Provincialis 64.* Prima est, vt per diligentem examinationem digni inveniatur, qui gradum suscipere debent. Secunda, ne loca certa, quamvis ea in universitate vbi gradum accipiunt dari soleant, accipiant, sed extra numerum se constituant, & subditur ratio; vt ab omni ambitionis specie, atque ab aliis affectibus parum temperatis recedant. Tertia, ne sumptus, qui pauperes non decant in gradibus huiusmodi faciant. Quarta, ne ob aliud quam vt possint proximis ad Dei gloriam esse vitiores promovendi debent, vt nullum humilitatis patiarum detrimentum: hæc continentur dicta 4. p. *constitut. c. 6. §. 17.* Quinta habetur *reg. Provincialis 64. n. nomine Doctores, vel magistri ratione gradus inter se religiosi vtiatur.* Ferè cum supradictis conditionibus coincidunt appositè eadem 4. p. *constitut. cap. 15. §. 4.* pro collatione graduum in universitatibus Societatis religimini committis. Prima est, ne quis nisi diligenter, & publicè examinatus per personas designatas, quæ bene suum officium faciant, & idoneus ad prælegendum eandem scientiam inveniunt promoveatur, siue ille de Societate sit, siue extra eam. Secunda, vt præcludatur ostium ambitioni nullis locis certis eis, qui ad gradum promoveantur, assignatis, quin potius honore se inuicem prævenire nulla locorum differentia obserata curent. Tertia, vt quemadmodum Societas gratis docet, ita & ad gradus gratis promoveat, & non nisi admodum exigui sumptus (licet voluntarij sint) externis permittantur, ne consuetudo vim legis tandem obtineat, & in ea parte decursu temporis excessus fiat. Vnde in declaratione dicitur, non permittentur conuiuia, nec alij ludj, qui cum sumptibus non mediocribus sunt, & ad finem nobis propostum inutiles sunt. Quarta, ne Rector magistris, vel vllis alijs de societate, sibi, aut collegio pecuniam, aut dona quævis ab vllis pro re quavis in ipsorum villitate facta accipere permittat. Quinta, ne in horum graduum collatione pilci, aut chirothecæ, vel quid aliud detur.

4. Circa primam conditionem de examine requisito dubitari potest; an eo omisso validus esset gradus? Sed hæc quæstio facile deciditur. Si gradus recipiendus est in universitate Societatis non subiecta, spectanda sunt eius statuta, quæ si pro omnibus indifferenter hoc examen præscribunt, nullus erit gradus eo omisso, tametsi graduandus noverit doctus existat, vt optime tradit Rebuff. de privileg. Scholar. privileg. 86. *vers. ego vero.* Hieron. Gonzal. *reg. 2. cancellar. gloss. 4. num. 89.* creditur enim pro forma exigij, qua deficientie corrumpit actus. At si gradus in universitatibus Societatis recipiendus est, potest Rector Universitatis habita licentia à Generali, vel Provinciali iustas ob causas hoc examen publicum remittere, sicut dicitur. 4. p. *constitut. cap. 15. §. 4. in declarat. lit. 2.*

5. Secunda conditio de locis extra numerum accipiendis facile obseruari potest in universitatibus Societatis subiectis, at in alijs, in quibus frequenter loca designantur pro cuiusque antiquitate difficile est. Sed non obinde à recipiendo gradu illis universitatibus debent religiosi Societatis excludi. Quia hæc conditio intelligi debet, cum com-

modè seruari potest, & quantum est ex parte religiosorum. Hi enim quantum est ex se loca certa non accipiant, sed alijs facile cedant, seque extra numerum constituent. Si tamen universitas non solum ea loca certa tribuat, sed quasi ad ea recipienda compellat; cum ea receptio potius sit necessaria quam libera, humilitati non derogat, neque ambitionis speciem habet, neque prauum aliquem affectum fouet, sic supponit pro certo Suarez 4. *de religione tract. 10. lib. 5. cap. 4. num. 10.*

6. Tertia conditio de non faciendis sumptibus pauperes decentius optime seruari potest in universitatibus Societatis, at in universitatibus externis difficile apparet. Nam etiam religiosi nullos extraordinarios, & indebitos sumptus facere velint: sumptus tamen obligatorij ita magni esse solent, vt videantur pauperes dedecere: sæpe enim ad mille aureos accedunt. Ex quo videtur inferri in his universitatibus non posse religiosos Societatis iuxta eorum regulas, & statuta promoveri, confirmarique potest ex Bulla Pij IV. edita anno 1561. *exponi nobis super fecibus*; vbi statim post principium inquit Pontifex non expedire, vt scholares in nostris collegijs litteris vacantes promoveantur ab universitatibus partim propter obligationes, & iuramenta per inibi promovendos præstari solita, partim ob nimias, quæ ibi fieri solent impensas. Si ergo scholaribus externis hoc non expedit, à fortiori non expedit Societatis religiosi. Nihilominus hæc non vrgent, quominus possint religiosi Societatis in supradictis universitatibus promoveri non quidem frequenter, sed raro: quando scilicet bono nomini Societatis, eiusque doctrinæ, institutiisque defensionis, & proximorum utilitati iudicatum fuerit expedire; eoque casu non nisi selectæ personæ promovendæ sunt. Quod vero frequenter non debeant in his universitatibus religiosi promoveri, sed raro: conuincit Bulla Pij IV. generaliter id affirmans de omnibus scholaribus, qui in nostris collegijs student; eaque de causa facultatem ibidem concedit illius collegij superiori, studiorumque præfecto, vt adhibitis gradum duobus, vel tribus magistris prædictis scholaribus lectum conferat habentem eandem qualitates, privilegia, & exemptiones, ac si in universitate receptus esset. Sed hoc non obstat sæpe supra dictis scholaribus expedit in illis universitatibus promoveri. Tum quia gradus in universitate receptus pluris apud homines estimatur. Tum quia gradus à societate concessus forè absque litigio non admittetur, tum ob alias causas. Ergo idem est dicendum de Societatis religiosi; frequenter in quâ non expedire ab universitatibus promoveri, bene tamen raro, & personas selectas. Neque hæc promouere est aduersus conditionem in constitutione præscriptam. Fateor enim sumptus exigui non esse, sed ingentes: nego tamen pauperes dedecere; alias dedecere omnes alios religiosos, qui verè pauperes sunt, concedendumque esset illos malè facere in supradictis universitatibus se promovendo, Pontificemque, & prælatos iniquè procedere permitrentes universitati eos sumptus à religiosi exigere. Non igitur affirmari potest supradictos sumptus à religiosi paupertate alienos esse. Ratio vero ea est, quia ij sumptus non sunt à religiosi pro libito, sed occasione gradus accipiendi, & in illius consequentiam. Cum ergo gradus in illis universitatibus religiosi pauperes non dedecere, sed sæpe convenientissimus sit, nec dedecere possunt accessorij sumptus. Illi ergo sumptus religiosi pauperes dedecere, qui necessarij non essent gradui recipiendi: quia ij non necessitati, sed vanitati deseruirent, quæ à religiosi paupere procul esse debet. Supra dicta efficacius procedunt, cum non ex peculio religiosi, vel ex bonis religionis sunt hi sumptus, sed à quodam externo ad illum finem donantur. Eo enim casu manifestum est, non fieri sumptus, qui pauperes dedecere: cum non à religiosi paupere fiant, sed à seculari diuite. Quod si secularis non universitati immediate (vt facere poterat) sed religiosi, vel religioni eos sumptus donet in susceptione gradus consumendos, religiosi eos expendens dici non potest suæ paupertatis puritatem violare: cum non ex sua libera voluntate, sed ex donantis voluntate ad rectum finem concessos expendat.

7. Quarta, & quinta conditio & facile seruari possunt, & sunt omnino seruandæ: quia humilitatem spectant. Hæ enim probant non esse accipiendum gradum ob honorem, & lucrum, quæ ex gradibus provenire solent, sed ob maiorem Dei gloriam, & proximorum salutem; sicut rectè notauit Suarez t. 4. *de relig. tract. 10. lib. 5. cap. 4. n. 11.* Conditiones verò requisitæ in collatione graduum à Societate explicatione non indigent, ex se enim satis patent.

8. Aduertendum tamen est Iulium III. in Bulla incipiente *sacra religionis*, edita anno 1552. quamque confirmavit Pius IV. in Bulla incipiente *exponi nobis*, anno 1551. concessisse religiosi collegiorum Societatis Iesu existentium in universitatibus alicuius studij generalis, si prævio rigoroso, & publico examine in eisdem universitatibus reperti fuerint idonei, & Rectores universitarum eos gratis promoue-

re recuſauerint, vt in prædictis collegiis à Præpoſito Generali, vel de eius licentiâ à quouis ex inferioribus Præpoſitis, vel Rectoribus huiusmodi collegiorum cum duobus, vel tribus doctoribus, ſeu magiſtris per eodem eligendis promoueri poſſint ad Baccalaureatus, & Magiſterij, Licentiaturæ, & Doctoratus gradus. Religioſis vero collegiorum exiſtentium extra vniuerſitates conceſſit, vt abſoluto ſtudioſum ſuorum curſu, & rigoroſo examine præcedente à Præpoſito Generali, vel de eius licentiâ à quouis ex Præpoſitis, vel Rectoribus huiusmodi collegiorum cum duobus, vel tribus doctoribus, & magiſtris per eodem eligendis ad prædictos gradus poſſint promoueri. Hi vero promoti gaudent omnibus priuilegiis, & prerogatiuis, quibus gaudent qui in vniuerſitatibus rigoroſo examine præuia, ac alias iuxta inibi obſeruari ſolitos, & requiſitos vſus promouentur: ſic in ſupradictis Bullis, & referuntur in compendio priuileg. verbo gradus, & à Man. Rodrig. t. 1. quaſt. regul. q. 7. art. 3.

§. VII.

De officio tutoris, & curatoris religioſis interdictione.

- 1. Religioſi tam à teſtatore, quam à iudice designati tutores, & curatores eſſe prohibentur.
- 2. De tutela, vel cura legitima eſt aſiquale diſcultas. Affirmatiuam partem tenent aliqui. Sed verior eſt negatiua.

Non poſſunt religioſi in teſtamento pupillorum tutores, & minorum curatores designari, neque etiam à iudice deficientibus tutoribus, vel curatoribus teſtamentariis, & legitimis. Quod ſi ex teſtamento, vel à iudice designentur, ipſi admittere non poſſunt: habetur expreſſe cap. peruenit, 86. diſt. & Auth. de ſanctiſſim. epiſcop. §. Deo autem amabilis collat. 9. & leg. Regia 45. tit. 6. part. 1. & leg. 14. tit. 16. part. 6. Quod ſi hac prohibitione non obſtante hanc tutelam religioſi admittant, nulla eſt admiſſio, & conſequenter omnia inde ſubſequentia nulla ſunt: ſic Azor. t. 1. inſtitut. moral. lib. 12. cap. 11. q. 3. Sanchez lib. 6. ſumm. cap. 24. numer. 23. Mouentur ex Textu in dicta Authentica. §. Deo autem ubi dicitur monachos nulla lege tutores, & curatores cuiuſcunq; perſonæ fieri permiſſimus: & ex leg. Regia 14. venite verbo non poeſt. ibi. Obiſpo, ni munge ni otro religioſo non puede ſer guardador de guerfano. Quæ verba (inquit Sanchez) denotant religioſos incapaces eſſe curæ, & tutelæ. Sed cum verbo non poeſt, quod efficacius eſt, quam non permittere vtiur Clem. 1. de Procuratoribus, vt neget religioſos procuratorem, eoque non obſtante decilum cum Sanch. reliquimus religioſos admittentes procuratorem abſque ſuperioris licentiâ valde admittere? efficitur ſane ex verbo non poeſt, non probari ſatis hanc religioſi incapacitatem. Et præterea, quia ſupradicta lex æque de Epiſcopis, ac religioſis loquitur, cum tamen Epiſcopi non reddunt incapaces tutelæ ſi eam admittant. Quapropter eam cenſeo eſſe legitimam rationem: quia nullus religioſus, vt pote proprio carens obligare aliqua bona poteſt pro tutela adminiſtranda, quod in omni tutela neceſſarium eſt.

2. Diſcultas nonnulla eſt de cura, & tutela legitima ſic appellata: quia à lege deſertur conſanguineis ab inteſtato ſuccedentibus, an inquam huius curæ, & tutelæ religioſi capaces ſint ex licentiâ prælati: affirmat Gloſſa in cap. peruenit. 86. diſt. verſ. tutela in 2. ſolut. & ibi. Tutelæ. Angel. verbo tutela. n. 1. Sylueſt. q. 1. Tabiena q. 1. Azor. lib. 12. inſtit. moral. c. 11. q. 3. Mouentur ex dicto cap. peruenit, ubi hæc tutela permiſſitur Epiſcopis, quibus religioſi æquiparantur, vt conſtat ex dicto cap. & ex leg. 14. tit. 16. part. 6. Et licet in §. Deo amabilis Authent. de ſanctiſſim. Epiſcop. ſit quælibet tutela religioſis interdictione, corrigitur hoc interdictionem (inquit ſupradicti Doctores) per Textum in cap. ſin. 86. diſt. Sed multo verius eſt incapaces eſſe religioſos ſupradictæ tutelæ, quia in Auth. de ſanctiſſim. Epiſcop. & leg. Regia 14. indiſtinctè omnis tutela religioſis interdicitur. Textus autem in dicto cap. peruenit nullum verbum habet, ex quo poſſit colligi hoc interdictionem corrigi: ſic gloſſa dicto cap. peruenit in 1. ſolut. Greg. Lopez dicta leg. 14. verb. no puede, Sanchez lib. 6. cap. 14. n. 25. Gutierrez de tutel. 1. p. c. 1. n. 30. Mol. t. 1. de inſtit. tract. 2. diſt. 221. verſ. religioſus. Quod verum habet, vt tradit Sanch. Mol. & Greg. Lopez etiam ſi tutela eſſet miſerabilium perſonarum. Quia eſto hæc tutela Epiſcopis permiſſatur in cap. peruenit, & aliquando ad illam ſuſcipiendam obligentur, poſſuntque clericos ſuæ diœceſis cogere ad illius adminiſtrationem, nunquam tamen religioſis id reperitur permiſſum. Neque eſt ſimilis ratio de Epiſcopis, & religioſis, cum Epiſcopi proprium habeant, quod poſſint obligationi tutelæ ſubiicere, ſecus religioſi.

§. VIII.

De electione ſepulturæ religioſis interdictione.

SUMMARIUM.

- 1. Prælati religioſis ſupremis eligere poteſt ſepulturam inferiori autem dum ſuperior non contradicit.
- 2. Prælati eligere ſuis ſubditis ſepulturam poteſt.
- 3. Subditi non poteſt ſibi eligere ſepulturam.
- 4. Prædicta doctrina apponitur limitatio.
- 5. Si ſuperior permiſſat religioſo ſubdito ſepulturam eligere, electionem valere, vt verius reſpondetur.
- 6. ſepultura, caſu quo eam licet eligere, cuius expenſis faciendus ſit Breuiter reſpondetur.
- 7. Si religioſus in loco remoto decedat ſepultura non electa, in parochiali, ſub qua deceſſit ſepelendus eſt. Si vero eo in loco monaſterium ſui ordinis aſſit, aduerſus Sanch. & alios ſub diſtinctione reſpondetur, quæ non verſatur circa religioſos Societatis Jeſu.
- 8. Nouitius eligere poteſt ſepulturam, ſi ea non electa decedat, in monaſterio ſepelendus eſt.
- 9. Cuius expenſis nouitius ſepelendus ſit? Spectanda conſuetudo.

Tres ſunt perſonæ religioſæ, de quibus dubitatur, & non poſſunt eligere ſepulturam. Abbas, Subditus, & Nouitius. Abbas, ſi ſupremus religioſus Prælati ſuæ, ſicutum eſt eligere poſſe ſepulturam; quia habet velle & nolle à religioſo independens. De aliis prælatiſ inferioribus negat Sylueſt. verbo ſepultura, q. 6. & ibi Armilla, n. 6. quia abſolute velle, & nolle non habent, cum illud habeant ab aliis prælatiſ dependens. At Man. Rodrig. t. 3. quaſt. regular. q. 60. art. 1. & Sanchez, aliis relatis, lib. 6. ſum. cap. 14. n. 7. probabilius concedunt quilibet prælato poteſtatem eligendi ſepulturam: quia eo ipſo, quo prælatiſ eſt, velle, & nolle habet in pertinentibus ad ſuæ ſuorumque diſpoſitionem. Quod ſi dicas habere voluntatem dependentem à ſuperiore prælato, ex volumatæque illius annullari poſſe. Reſpondeo antequam morte confirmetur id verum eſſe, at morte confirmata voluntas nequit annullari, quia non adeſt niſi in effectu, quem obſtinuit. Supradicta procedunt, dummodo verè ſuperior moriatur. Nam ſi officio deſiſto moritur, ceſſat electio antea facta; quia cum tempore prælaturæ forſitan non fuerit effectuſ, petiſ illius valent, vt pote perueniens ad tempus in habile, incapaxque electionis: ſic Sanch. & Man. loc. allegatis.

2. Sed an Prælati� eligere ſuis ſubditis ſepulturam poſſit? Affirmat Man. Rodrig. t. 3. q. regul. q. 60. art. 1. Mouetur, quia pater eligere poteſt filio impuberi ſepulturam: quia in eius eſt poteſtate, ſed religioſus eſt in poteſtate prælati. Ergo prælatiſ eligere poteſt eſ ſepulturam. Sed contrarium merito defendit Petrus Vvaldis ab ipſo Manuele relatus, quem ſequitur Sanchez dicto c. 14. n. 6. Quia pater non elegit ſepulturam filio impuberi ratione patriæ poteſtatis: aliis & filio pateri eligere poſſet, & vxori maritoſ contra Text. in cap. licet de ſepul. in 6. cum prædicti filij puberes ſint ſub patriæ poteſtate, & vxor ſub poteſtate mariti, ſed eligit ſepulturam, quia ita eſt conſuetudine receptum vt conſtat ex dicto cap. licet, qualiſ conſuetudo pro religioſis non inuenitur, Dices religioſorum voluntas tranſlata omnino eſt in prælatiſ voluntatē: ſed hæc tranſlatione ceſſante poſſet quilibet religioſus ſepulturam eligere. Ergo id ipſum poterit prælatiſ ob prædictam tranſlationem. Reſpondeo negando conſequentiam: quia non tranſfertur voluntas quoad realitatē, ſed quoad ſubiectiōnem iuxta religioſiſ regulas: at in nulla religioſe hæc poteſtas conceſſa eſt prælatiſ eligendi ſibi ſubditis ſepulturam: quippe eſſet contraria iuri canonica decernenti locum ſepulturæ carentibus electione.

3. De religioſis ſubditis eſt deciſio in cap. de ſin. ſepul. in hæc verba: Religioſi niſi à propriis monaſterii adeo forſitan ſint remoti, quod ad ea cum moriuntur commode portari non poſſunt, neque ſibi velle, vel nolle careant ſibi eligere ſepulturam, ſed ſunt apud ſua monaſteria tumulandi. Ex cuius textu� deciſione inferitur religioſum eligere non poſſe ſepulturam, niſi à proprio monaſterio ita remotus ſit, vt nequeat commode ad illud cum moritur, deportari. Neque obſtat ſepulturam concedendam eſſe religioſo eo tempore quo iugo obedientie ſolutus ſit, vt inde inferas eligere poſſe. Nam eſto id locum habeat in muliere vxorata iuxta textum in cap. de vxore, De ſepul. ubi vxorata conceditur ſepultura electio, eo quod electio iſta, vt inquit textus, ad eum poſſus raturum pertineat, in quo mulier ſoluitur à lege viri; non inde inferitur religioſum eligere poſſe; quia vxoris ſubiectio eſt longe diuerſa à religioſi ſubiectioſe, illa enim ſolum habet